

NEOBVYKLÉ ZIMOVÍŠTĚ NETOPÝRA REZAVÉHO (*NYCTALUS NOCTULA*) V PARDUBICÍCH

Jan SKLENÁŘ

Netopýr rezavý je stromový druh, který v letním období obývá většinou stromové dutiny a jim podobné prostory. Jako zimoviště využívá různá místa jako skalní pukliny, větší stromové dutiny, ale jsou známy i případy většího soustředění v uzavřených prostorách lidských staveb (Meise 1951, Anděr et Horáček 1982). V poslední době i ve spížrných panelových domů větších měst. V Pardubicích tento druh zřejmě zimuje dosti často, jak o tom svědčí zimní nálezy jednotlivých kusů, které byly uskutečněny v novodobé zástavbě města na různých místech (13.12. 1978, 8.2. 1988 aj.). V zimě 1978 a 1979 byla nalezena zimující kolonie v dutině stromu (Sklenář 1979).

19.1. 1989 jsem byl pracovníky údržby domů upozorněn na "velký výskyt netopýrů", ke kterému došlo při opravě střechy moderního panelového domu na sídlišti Polabiny v Pardubicích. Jedná se o šestipodlažní dům obvyklého typu o rozměru základny 10 x 80 m v zástavbě sídliště (viz foto 1). Stavba pochází ze 60.let. Při šetření na místě samém jsem zjistil, že byla zčásti odkryta asfaltová střecha v západní části domu v rozměrech 10 x 20 m a v tom prostoru byly umístěny tvárnice, které tvořily strop posledního podlaží. Jednalo se o tvárnice s množstvím dutin. Celý odkrytý úsek, zvláště jeho jihozápadní roh, byl plný zimujících netopýrů rezavých. Většina zvířat byla aktivní a snažila se ukrýt pod tvárnicemi. Při nadzdvihnutí tvárnice část jedinců vyletovala, část zalézala pod další tvárnice. Celkové množství zimujících jedinců se nedalo odhadnout také z toho důvodu, že odkryta byla jen menší část střechy. Odlétnutých bylo napočítáno více než 1 000 ks, větší množství se však nadále ukrývalo mezi tvárnicemi. Odchytil jsem celkem 250 exemplářů, vážení a kroužkování. Tyto netopýry jsem pak vypustil po třech dnech. Většinou bylo změřeno předloktí, zjištěna hmotnost a odebrány vzorky krve (Pavel Rödl).

Z 250 odchycených exemplářů bylo 141 samců a 109 samic. Míry předloktí se pohybovaly mezi 48,5 - 58 mm, váha mezi 19 - 31 gr. Délka předloktí pro naše populace je udávána v rozmezí 51 - 56 mm, váha 21 - 36 gr. Krajiní hodnoty byly naměřeny u dvou jedinců: samec s předloktím 48,5 mm a váhou 19 gr a samice s předloktím 58 mm a váhou 31 gr. V následujících tabulkách je zachycena délka předloktí a hmotnost u odchycených exemplářů:

1	4	9	29	50	54	54	22	3	1	227 kusů
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58 mm	
průměr 53,8 mm										

1	2	3	3	10	18	33	36	20	17	16	10	4	173 kusů
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31 gr	
průměr 26,09 gr													

Jeden samec byl kroužkován v Lotyšsku a měl číslo kroužku Riga P 31196 (přes 1 000 km vzdušnou čarou). Že se nejedná pouze o cizí populaci dokazuje nález kroužkované samice, která byla v dalším roce 5.5. 1990 sražena autem v nedalekých Rábech.

Celkový počet zimujících netopýřů se nedá odhadnout. Může se pohybovat v rozmezí 1 500 - 5 000 kusů. Vletovým otvorem do tohoto původně zcela uzavřeného zimoviště, byla prasklina v jihozápadním rohu domu (viz foto 1), kudy se netopýři dostávali do "půdních" prostor. Při návštěvě v dalších dnech jsem zjistil, že netopýři toto zimoviště opustili. Teploty v těchto dnech byly na leden extrémně vysoké a dosahovaly 14°C. V podvečer bylo možno nad Pardubicemi po několik dní pozorovat létající netopýry.

Závěr

19.1. 1989 bylo v Pardubicích náhodně zjištěno zimoviště netopýra rezavého v panelovém domě. Počet zimujících jedinců je více než 1 500 kusů. Průměrná hmotnost měřených 173 ks je 26,09 gr, minimum 19 gr a maximum 31 gr. Průměrná délka předloktí u 227 kusů 53,8 mm, minimum 48,5 mm a maximum 58 mm. Byl nalezen samec kroužkovaný v Lotyšsku a kroužkem Riga P 31196. Zdá se, že se jedná o dosud největší zjištěné zimoviště na území České republiky (Červený 1993).

LITERATURA:

ANDĚRA M. et HORÁČEK I. (1982): Poznáváme naše savce. Mladá fronta, Praha.

ČERVENÝ J. (1993): Poznámky k hromadným zimovištím netopýřů a k jejich ochraně. Živa 3, 136 - 137.

MEISE W. (1951): Der Abendsegler. Neue Brehmbücherei H 42, Leipzig.

SKLENÁŘ J. (1979): Zimování netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*) v dutině stromu. Práce a studie 11, 194 - 195.

Pohled na panelový dům z jihozápadu. V rohu je patrný vletový otvor.
Foto Jiří Zikmund.

Jedinec netopýra rezavého ze zimoviště v Pardubicích. Foto Pavel Růdl.